

Universiteit
Leiden
The Netherlands

The cultural network: Javanese imaginings of Indonesia, 1918-1966

Perkasa, A.

Citation

Perkasa, A. (2025, May 21). *The cultural network: Javanese imaginings of Indonesia, 1918-1966*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4246744>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4246744>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Bibliography

Archives and Periodicals

Bataviaasch Nieuwsblad, Een grote gebeurtenis (Cultuurcongres) II, 20 July 1918.

Bataviaasch nieuwsblad, De Inheemsche Press 7 May 1940.

De Locomotief, Congres voor Javaansche cultuur-ontwikkeling I, 6 July 1918 (2nd gazette).

De Locomotief, Congres voor Javaansche cultuur-ontwikkeling II, 8 July 1918 (1st gazette).

De Locomotief, Congres voor Javaansche cultuur-ontwikkeling III, 8 July 1918 (2nd gazette).

De Preanger Bode (avondeditie), Javaansch Cultuurcongres III, 9 July 1918

De Sumatra Post 16 May 1923.

De Taak 19 & 26 June 1920.

Djåwå. 1921. "Het Java-Instituut", 1: 65-66.

Djåwå. 1923. "Het Java-Instituut Geldelijke Verantwoording over het jaar 1923" 4: 116-120.

Djåwå. 1930. "Verslag van het vijfde congres", 10: 30-31.

Het nieuws van den dag voor Nederlandsch-Indië. Zuivering I, 8 July 1918.

Hoesein Djajadiningrat, Instituut voor de bestudeering van de Javaansche cultuur, December 1918. Draft in Arsip Sono Budoyo.

Keputusan Presiden Republik Indonesia Serikat no. 163 tahun 1950, Arsip Setneg-Sekretariat Negara Republik Indonesia 1949-1960, Item 4713.

Letter Hoesein Djajadiningrat to Sam Koperberg, 15 September 1918.

Letter Mangkunegara VII to Radjiman Wediodiningrat, 22 November 1930. Mangkunegaran private correspondence's archive Reksopustaka library inv. nr. W11.

Letter Mangkunegara VII to Soetomo, 17 October 1928. Mangkunegaran private correspondence's archive Reksopustaka library inv. nr. S205.

Letter Ministry of Education, Teaching, and Culture of Indonesia to The Government Council of Special Region of Jogjakarta. 9 November 1959 in S. Koperberg archive in the International Institute of Social History folder. nr. 12.

- Letter from Mr. R. Sastromoeljono (Ketoa Perkoempoelan Sobo Kartti) kepada Ketua Java-Instituut, 10 July 1936. Arsip Sono Budoyo inv. nr. 1363.
- Letter Pangeran Prangwedono to Tjipto Mangoenkoesoemo, March 1918. Mangkunegaran private correspondence's archive Reksopustaka library inv. nr. T46.
- Letter Sam Koperberg to Hoesein Djajadiningrat, 18 February 1922 in Arsip Sono Budoyo.
- Letter Sam Koperberg to Kusumo Utoyo, 1935. Mangkunegaran private correspondence's archive Reksopustaka library inv. nr. K65.
- Letter Sam Koperberg to Sanoesi Pane, 6 December 1930 in Arsip Sono Budoyo inv. nr. 0172.
- Letter Sam Koperberg to Sukarno, 14 January 1936. Arsip Sono Budoyo inv. nr. 2288.
- Letter Sanoesi Pane to Sam Koperberg, 17 December (without year, possibly 1931) in Arsip Sono Budoyo inv. nr. 0172.
- Letter Singgih to Sam Koperberg, 4 September 1931 in Arsip Sono Budoyo inv. nr. 0531.
- Letter Soetomo to Mangkunegara VII, 11 October 1928. Mangkunegaran private correspondence's archive Reksopustaka library inv. nr. S205.
- Letter Soetomo to Mangkunegara VII, 22 October 1928. Mangkunegaran private correspondence's archive Reksopustaka library inv. nr. S205.
- Letter Soetomo to Mangkunegara VII, 6 March 1936. Mangkunegaran private correspondence's archive Reksopustaka library inv. nr. S205.
- Letter from Soetomo to Mangkunegara VII, 19 March 1936. Mangkunegaran private correspondence's archive Reksopustaka library inv. nr. S205.
- Letter Stutterheim to Mangkunegara VII, 25 March 1935. in Mangkunegaran private correspondence's archive Reksopustaka library inv. nr. S281.
- Letter Stutterheim to Mangkunegara VII, 30 April 1937. Mangkunegaran private correspondence's archive Reksopustaka library inv. nr. S281.
- Letter Sukarno to Sam Koperberg, 5 October 1931. Arsip Sono Budoyo inv. nr. 2288.
- Letter Sukarno to Sam Koperberg, 15 Juni 1935. Arsip Sono Budoyo inv. nr. 2288.
- Letter Sukarno to Sam Koperberg, 27 September 1935. Arsip Sono Budoyo inv. nr. 2288.

- Letter Sukarno to Sam Koperberg, 15 February 1936. Arsip Sono Budoyo inv. nr. 2288.
- Letter Sukarno to Koperberg, 27 September 1935. Arsip Sono Budoyo inv. nr. 2288.
- Letter Tjipto Mangoenkoesoemo to Pangeran Prangwedono, 11 October 1918. Mangkunegaran private correspondence's archive Reksopustaka library inv. nr. T46.
- “Nota inzake nationaliseering van het hollands-inlands onderwijs van de assistant-resident ter beschikking van de adviseur voor inlandse zaken (Ch.O. van der Plas) 22 March 1928” in R.C. Kwantes. 1981. *De Ontwikkeling van de Nationalistische Beweging in Nederlandsch Indie Bronnenpublicatie III*. Groningen: HD Tjenk Willink.
- “Nota over het congress voor javaanse cultuurontwikkeling van BJO Schrieke, 27 Juli 1918” in R.C. Kwantes. 1975. *De Ontwikkeling van de Nationalistische Beweging in Nederlandsch Indie Bronnenpublicatie I*. Groningen: HD Tjenk Willink.
- Notulen Algemeen Vergadering van de Vereeniging Java Instituut, 15 June 1919.
- Security Official Records second year 183rd and 184th meetings 14 August 1947 Lake Success New York: 1995.
- Stichtingsbrief van Jajasan Pusat Kebudajaan Indonesia Timur S. Koperberg archive in the International Institute of Social History folder. nr. 9.
- Tijdschrift Djåwå documents in S. Koperberg archive in the International Institute of Social History folder. nr. 13.

Books and Articles

- A.R. 1921. “De Eerste” in *Wederopbouw* (4): 73-74.
- A.R. 1922. “De aanstaande benoeming van Dr. Hoesein Djajadiningrat tot Regent” in *Wederopbouw* (5): 48-51.
- Adinagara, R.A.A. Kramadjaja. 1924.m “Lebaran-njadran-offers en -festen” in *Djåwå* vol. III.
- Alisjahbana, Sutan Takdir. 1935. “Menoedjoe Masjarakat dan Keboedajaan Baroe: Indonesia-Prae Indonesia” in *Poedjangga Baroe* no. 2, August.
- . 1936. “Menjamboet Partai Indonesia Raja Kearah Keboedajaan Persatoean” in *Poedjangga Baroe* no. 7, January.
- Anderson, Benedict. 1965. *Mythology and the Tolerance of the Javanese. Cornell Modern Indonesia Project*. Ithaca: New York.

- , 1970. "The Cultural Factors in the Indonesian Revolution" in *Asia* No. 20 (winter): 48-65.
- , 1990. "Cartoon and Monuments: The Evolution of Political Communication under the New Order" in *Language and Power: Exploring Political Cultures in Indonesia*. Ithaca: Cornell University Press.
- , 1990. "Sembah-Sumpah: The Politics of Language and Javanese Culture" in *Language and Power: Exploring Political Cultures in Indonesia*. Cornell: Cornell University Press.
- , 1990. "The Idea of Power in Javanese Culture" in *Language and Power Exploring Political Cultures in Indonesia*. Ithaca: Cornell University Press.
- , 2006. *Imagined Communities: Reflections on the origin and spread of nationalism (Revised and extended edition)*. London: Verso.
- Anonymous. 1921. "Debat van den heer R. Ng. Poerbatjaraka" in *Verlagen der Javaansche cultuurcongressen 1918-1921*. Weltevreden: Java-Instituut, 1921.
- , 1921b. "Antwoord den heer Soetatma Soeriakoesoemah" in *Verlagen der Javaansche cultuurcongressen 1918-1921*. Weltevreden: Java-Instituut.
- , 1921c. "Debat van den heer Dr. Radjiman" in *Verlagen der Javaansche cultuurcongressen 1918-1921*. Weltevreden: Java-Instituut.
- , 1921d. "Uit de Javaansche Cultuur Beweging, Ontstaan en oprichting der Vereeniging Saba Kartti" in *Djâwâ* (1): 49-50.
- , 1921c. "Tehuis voor Indonesische Studenten" in *Wederopbouw* (3): 151-152.
- , 1922. "Boedi Oetomo" in *Wederopbouw* (5): 37.
- , 1923. "Padoeka Toean Raden Ario Dr. Hoesein Djajadiningrat Adjunt Adviseur voor Inlandsche Zaken" in *Pandji Poestaka* No. 9 (1): 1-3.
- , 1924a. Java-Instituut in *Djâwâ* (4).
- , 1924b. "Nationale Opvoeding" in *Verlag van het congress van het Java Instituut gehouden te Jogjakarta, 24-27 December 1924*.
- , 1924c. "Lezing Modjopahit" in *De Indies Courant*, 11 April 1924.
- , 1932. "Fragment dalam pertoendjoekan Air langga dalam congress Indonesia Raja" in *Congres Indonesia Raja ke-I*. Soerabaia: Soera Oemoem.
- , 1933. "Armoede en Werkloosheid in Inheemsche Kringen" in *Algemeen handelsblad voor Nederlandsch-Indië*, 1 February.

- . 1933. "Boedi Oetomo 23ste congress" in *Algemeen handelsblad voor Nederlandsch-Indië*, 6 June.
- . "Pleitrede van Mr. Sastramoeljana in de zaak Ir. Soekarna cs" in *Timboel*, January (1): 8-12.
- . 1936. "Rede van den Regent-Patih, Rn. Ms. Tg. Sarwoko Mangoenkoesoemo bij gelegenheid van de onthulling van het monument ter herdenking van de grondlegging van het Mangkoe Nagorosche Rijk, twee eeuwen geleden" in *Soerya* No. 2 (II): 18.
- . 1936. "Sono Boedojo atau Sono Pralojo?" in *Soeara Oemoem*, 27 April: 1.
- . 1938. "Hoogeschool tot opleiding Moh. Geestelijken" in *de Locomotief*, 10 June.
- . 1938. "Perhimpunan Penghoeloe dan Pegawaija" in *Damai*, January no. 1 (1): 5.
- . 1940. "Mystiek en Dewo Roetji Lezing van dr. Radjiman Wediodiningrat" in *Bataviaasch Nieuwsblad*, 29 August.
- . 1940. "De Inheemsche Press" in *Bataviaasch nieuwsblad*, 7 May: 1.
- . 1940. "Anthropologisch Onderzoek" in *De Koerier*, 7 March (281): 3.
- . 1940. "Anggana Raras Kunstavond" in *Soerabaijasch Nieuwsblad*, 16 July: 4.
- . 1940. "Officiel Opening der Literaire Faculteit" in *De Indische Courant*, 5 December No. 69: 1.
- . 1941. "Filmaankondiging" in *Bataviaasch Nieuwsblad* 11 July: 3.
- . 1941. "Anggana Raras viering vierjarig bestaan" in *Bataviaasch Nieuwsblad*, 7 April: 1.
- . 1941. "Wajang wong-voorstelling" in *Bataviaasch Nieuwsblad*, 4 December: 1.
- . 1943. "Pangkatangan Syuutyookan bangsa Indonesia" in *Kan Po* no. 31. 1: 4.
- . 1944. "Djawâb Sidang Chuo Sangi-in ke-6" in *Pandji Poestaka* no. 23.
- . 1944. "Petoendjoek Shuumubuchoo di Permoesjawaratan Kepala Penghoeloe" in *Asia Raja* 23 May: 1.
- . 1945. "Pendejalasan Pemerintah tentang Badan oentoek menjelidiki oesaha-oesaha Persiapan Kemerdekaan" in *Kan Poo* no. 66: 38-39.
- . 1945. *Kasoesastraan Djawi*. Djakarta: Kementerian Pengadjaran, Pendidikan, dan Keboedajaan.

- , 1946. "Prof Hoesein Djajadiningrat" in *Het dagblad: uitgave van de Nederlandsche Dagbladpers te Batavia*, 20 March.
- , 1947. *Koentjoep Sedjarah Indonesia*. Jakarta: Minister of Education, Teaching, and Culture-Balai Poestaka.
- , 1947. "Prof. Hoesein Djajadiningrat" in *De Locomotief* 11 December:1.
- , 1950. "Susunan Sementara Pegawai Kementerian Pendidikan, Pengadjaran, dan Kebudajaan" in *Pewarta PPK* No. 2 – 1950.
- , 1952. "Book Review, M.M.M. dan Lain2 Tjeritera Binatang Modern", in *Basis* April No. 7: 252.
- , 1953. "Negara Nasional atau Negara Islam?" In *Mimbar Penerangan* Tahun ke IV No. 2 February: 1-3.
- , 1953. "Aliran2 Kejakinan dan Kepertjajaan di Indonesia" in *Pewarta PPK* no. 3 March: 90.
- , 1954. "Rombongan Penyelidikan Barang-Barang Kuno Peninggalan Sriwidjaja" in *Pewarta PPK* No. 2-3: 91.
- , 1954. "Prof Dr Prijana in exclusive interview" with *Harian Rakjat*, 9 November: I.
- , 1954. "Prof Dr Prijana Dewa2 uang dan sendjata hanja memberi penjakit dan kesengsaraan" in *Harian Rakjat*, 3 January.
- , 1954. "Dunia Selama 1954" in *Harian Rakjat*, 22 December: V.
- , 1956-1957. *Risalah Perundingan Tahun 1956 and 1957, Sidang ke 1 Rapat ke 1 sampai 12*.
- , 1956. "Diskusi Masaalah Pajak" in *Harian Rakjat* 25 August: V.
- , 1957. "Keterangan Prof Prijana" in *Harian Rakjat* Selasa-Rabu, 16-17 April.
- , 1959. "Pembentukan Kabinet Kerdja" in *Pewarta PPK* No. 6-7-8: 8-11.
- , 1960. "Sapta Usaha Tama dan Pantja Wardhana. Instruksi Menteri PP dan K no. 1 tahun 1960" in *Pewarta PPK* no. 2-3-4: 30-31.
- Arps, Ben. 2011. "Dewa Ruci and the Light that is Muhammad: the Islamization of a Buddhist text in the Yasadipuran version of the Book of Dewa Ruci" in *Pantheisme – Manunggaling Kawula lan Gusti dalam naskah Nusantara*. Jakarta: Perpustakaan Nasional RI.
- , 2016. *Tall Tree, Nest of the Wind. The Javanese Shadow-play Dewa Ruci Performed by Ki Anom Soeroto. A Study in Performance Philology*. Singapore: NUS Press.
- Aung-Thwin, Maitrii. 2023. Nationalism in Colonial and Postcolonial Myanmar Solidarities, discordance, and the crisis of community in

- Lou Zhouxiang (ed.) *The Routledge Handbook of Nationalism in East and Southeast Asia* (New York & Oxon: Routledge) pp. 459-472.
- Aung-Thwin, Michael. 1985. "The British 'Pacification' of Burma: Order Without Meaning" in *Journal of Southeast Asian Studies* Vol. 16, No. 2 pp. 245-261.
- , 1991. Spirals in Early Southeast Asian and Burmese History in *The Journal of Interdisciplinary History*, Vol. 21, No. 4 pp. 575-602.
- , 2005. *The Mists of Rāmañña The Legend That was Lower Burma* (Honolulu: University of Hawai'i Press).
- Aung-Thwin, Michael and Mairii Aung-Thwin, 2012. *A History Myanmar since Ancient Times: Traditions and Transformations*. London: Reaktion Books Ltd.
- Bloembergen, Marieke. 2018. "The Open Ends of the Dutch Empire and the Indonesian Past: Sites, Scholarly Networks, and Moral Geographies of Greater India across Decolonization" in Martin Thomas and Andrew Thompson, *The Oxford Handbook of the Ends of Empire*. Oxford: Oxford University Press.
- , 2023. 'Meditation Matters. The politics and networks of yoga and spiritual reform between Indonesia, India, and the West, 1900s-1970s' in *History and Anthropology*. Special Issue, 34:5 (2023) 740-761.
- Bloembergen, Marieke and Martijn Eickhoff. 2011. "Conserving the past, mobilizing the Indonesian future. Archaeological sites, regime change and heritage politics in Indonesia in the 1950s" in *BKI* vol. 167 no. 4.
- , 2020. *The Politics of Heritage in Indonesia: a Cultural History*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Boshier, Carol Ann. 2018. *Mapping Cultural Nationalism: The Scholars of the Burma Research Society, 1910-1935*. Copenhagen: NIAS Press.
- Bourchier, David. 2015. *Illiberal Democracy in Indonesia: the ideology of the family-state*. Oxon & New York: Routledge.
- Bowen, John. 1986. "On the Political Construction of Tradition: Gotong Royong in Indonesia" in *The Journal of Asian Studies*, 45(3): 545-561.
- Bowman, Glenn. 1994. "A Country of Words: Conceiving Palestinian Nation from the Position of Exile" in Ernesto Laclau (ed.). *The Making of Political Identities*. London: Verso.
- Bradjanagara, S. (ed.). 1952. *Himpunan Karangan Dr. Radjiman Wedyadiningrat. Peringatan 17 Agustus 1952*. Yogyakarta: Kanisius.
- Brandes, J.L.A. 1920. *Pararaton; Verhandelingen van Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen* 49: 1-314.

- Brugmans, I.J. 1940. "Rapport inzake een te Batavia op te richte Faculteit der Letteren" in *Djâwâ* no. 20 (6): 379-405.
- Bruns, Axel. 1994. "The Burmese Marionette Theater" in *Journal of the Siam Society*, Vol. 2, No. 1, pp. 89-96.
- Carey, Peter and Vincent Houben. 2016. *Perempuan-Perempuan Perkasa di Jawa abad XVIII-XIX*. Jakarta: KPG.
- Chabot, H.Th. 1996. *Kinship, status and gender in South Celebes*. Leiden: KITLV Press.
- Cheong, Yong Mun. 1982. *H.J. van Mook and Indonesian Independence: A Study of His Role in Dutch-Indonesian Relations, 1945-48*. The Hague: Martinus Nijhoff.
- Cohen, Matthew Isaac. 2016. *Inventing the Performing Arts: Modernity and Tradition in Colonial Indonesia*. Hawaii: University of Hawaii Press.
- Coté, Joost. 2017. "Java's first people theatre: Thomas Karsten and Semarang's Sobo Kartti" in *Indonesia* no. 104: 91-120.
- Cribb, Robert. "Institutions" in *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War*. Leiden: Brill.
- Daha. 1917 "De Javaansche Taal bij het Inlandsch Onderwijs" in *De Taak* (1): 4.
- , 1918a. "De Javaansche Taal bij het Inlandsch Onderwijs" in *Wederopbouw* (1): 46-49.
- , 1918b. "Nog eens de Javaansche taal bij het Inlandsch Onderwijs" in *De Taak* (37): 3.
- De Beweging*, 8 May 1919.
- De Courier*, 15 April 1930.
- De Jong, L. 1986. *Het Koninkrijk der Nederlanden in de tweede wereldoorlog deel II c Nederlands-Indië III*. Leiden: Martinus Nijhoff and Rijnsinstituut voor Oorlogsdocumentatie, . 105-106.
- Dewantara, Ki Hadjar. 1939. "Een kwart eeuw geleden.." in *Het Triwindoe-Gedenkboek Mangkoenagoro VII*. Surakarta: Comite van het Triwindoe Gedenkboek.
- , 1939. "Mempersatoekan Notenschrift Oentoek Systeem serta Methode Pengadjaran Lagoe Djâwâ" in *Keboedajaan dan Masjarakat* no. 1: 1-6.
- , 1950. "Persetudjuan kebudajaan II (Habis)" in *Mimbar Indonesia* 6 May: 15.
- , 1952. *Kenang2an Dari Kebangunan Nasional sampai Proklamasi*. Jakarta: Endang.

- , 1967. "Hubungan Kita dengan Rabindranath Tagore" in Panitia Penerbitan Buku. *Karja Ki Hadjar Dewantara bagian IIA: Kebudajaan*. Jogjakarta: Majelis Luhur Taman Siswa.
- , 1982. *Demokrasi dan Leiderschap in Taman Siswa 60 Tahun*. Jogjakarta: Percetakan Taman Siswa.
- Djajadiningrat, Hoesein. 1921. "Iets over de Banten en Bantenners" in *Handelingen van het Eerste Congres voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Java* Weltevreden: Albrecht & Co.
- , 1925. *De Mohammedaansche Wet en het Geestesleven der Indonesische Mohammedanen*. Weltevreden: G. Kolff & Co.
- , 1927. "Een Verzoek om een Mohammedaansch Wetgeleerd Oordeel over de Javaansche Ganagini-Adat" in *Djawâ* (7), 1927, pp. 68-73.
- , 1955. "In Memoriam Ir. J. L. Moens 28 Djuni 1887 – 10 Pebruari 1954" in *Bahasa dan Budaja* No. 3 tahun III (February): 3.
- Djajadiningrat, Hoesein. 1958. "Islam in Indonesia" in Kenneth W. Morgan (ed.). *Islam the Straight Path Islam interpreted by Muslims*. New York: The Ronald Press Company.
- Djajadiningrat, Madelon and Clara Brinkgave. 2013. "A Musical Friendship: The Correspondence between Mangkunegoro VII and the Ethomusicologist Jaap Kunst, 1919 to 1940" in Bart Barendregt and Els Bogaerts (eds.) *Recollecting Resonances Indonesian-Dutch Musical Encounters*. Leiden: Brill.
- Djajadiningrat, Madelon. 2013. *Vorst tussen twee werelden*. Schoorl: Conserve.
- Djajadiningrat-Nieuwenhuis, Madelon. 1993. "Noto Soeroto: his ideas and the late colonial intellectual climate" in *Indonesia* no. 55: 41-72.
- Djoyoadisuryo, Ahmad Soebardjo. 1978. *Kesadaran Nasional Otobiografi*. Jakarta Gunung Agung.
- Dolk, Liesbeth. 2012. "An Entangled Affair: Sticusa and Indonesia, 1948-1956" in M.H.T. Sutedja-Liem, *Heirs to the World Culture, Being Indonesian, 1950-1965*. Leiden: Brill.
- Editorial. 1927. *Timboel*, January (1): front cover.
- , 1928 "Het Nationalisme als Politiek Verschijnsel" in *Timboel*, July (12): 178.
- , 1929. "De Zending, De Missie en het Onderwijs" in *Timboel*, December (23): 343.
- , 1930. *Timboel*, January (4): 1.
- , 1930. "Een Christen Regent" in *Timboel*, August-September (16-17): 201.

- , 1930. "Een Christen-regent" in *Bataviaasch Nieuwsblad*, 3 September.
- , 1931. "Sri dan Timboel" in *Soeloeh Ra'jat Indonesia*, February (4): 1.
- , 1931a. "Aan de Lezers" in *Timboel*, January (1): 1.
- , 1931b. "Federatie of Geconcreteerde Leiding?" in *Timboel*, 1931 (5): 1.
- , 1931. "Binnenlandsch Bestuur" in *Bataviaasch Nieuwsblad*, 5 February.
- , 1936. *Soerya*, April no. 1 (II): front-cover.
- , 1939. "Sepatah Kata dari Redaksi" in *Poedjangga Baroe* no. 2-3, August-September: 1.
- , 1952. "Kata Pengantar" in *Bahasa dan Budaja* No 1 th. I (October) p. 3.
- , 1962. "Berita Redaksi: in *Penelitian Sedjarah I*: 1.
- Elson, R.E. 2008. *The Idea of Indonesia: A History*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Erkelens, Jaap. 2001. *Java Instituut dalam Foto: Katalog Pameran* (Jakarta: Perwakilan KITLV di Indonesia).
- Fakih, Farabi. 2012. "Conservative corporatist: Nationalist thoughts of aristocrats. The ideas of Soetatmo Soerioekoesoemo and Noto Soeroto" in *BKI* (168) no. 4: 420-444.
- Feith, Herbert. 1962. *The Decline of Constitutional Democracy in Indonesia*. Ithaca: Cornell University Press.
- Foxeus, Niklas. 2023. "Buddhist Nationalism in Burma/Myanmar Collective victimhood and resentment" in Lou Zhouxiang (ed.) *The Routledge Handbook of Nationalism in East and Southeast Asia* (New York & Oxon: Routledge) pp. 441-458.
- Frost, Mark Ravinder. 2009. "That Great Ocean of Idealism Calcutta, the Tagore Circle, and the Idea of Asia, 1900-1920" in Shanti Moorty, Ashraf Jamal (eds.) *Indian Ocean Studies Cultural, Social, and Political Perspectives*. New York: Routledge.
- Fruin-Mees, W. 1919. *Geschiedenis van Djava I*. Weltevreden: Commissie voor de Volkslectuur.
- Gie, Soe Hok. 1997. *Catatan Harian Seorang Demonstran*. Jakarta: LP3ES.
- Giebels, Lambert. 1999. *Soekarno – Een biografie 1901-1950*. Amsterdam: Beet Bakker.
- Gondowinoto, Raden Mas Mr. 1924. "Minangka Pangenget-enget Nalika Wonten ing Nagari Walandi" in *Poesaka Djawi* 11/12: 160-165.

- Goris, R. 1948. "In Memoriam Dr W.F. Stutterheim" in W.F. Stutterheim, *De Kraton van Madjapahit*. 's-Gravenhage: Martinus Nijhoff.
- Groot, Hans. 2009. *Van Batavia Naar Weltevreden: Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, 1778-1867*. Leiden: KITLV Press.
- Gabriëls, A. J. C. M., Berkel, K. v., & Instituut voor Nederlandse Geschiedenis. 2002. *Biografisch Woordenboek van Nederland*. Instituut voor Nederlandse Geschiedenis: s-Gravenhage.
- Geertz, Clifford. 1960. *The religion of Java*. Glencoe: Free Press.
- Giri, Cantrik. 1931. "Bab Kabudayan tuwin Kagunan Jawi" in *Pusaka Jawi*, X (2).
- Guinness, Patrick. 1986. *Harmony and Hierarchy in a Javanese Kampung*. Oxford: Oxford University Press.
- Habsjah, Atashendriani, Mooriaty Sudiharto, and Putut Trihusodo (eds.). 2008. *Perjalanan Panjang Anak Bumi Biografi R.M.A.A. Koesoemo Oetoyo*. Jakarta: Yayasan Obor Indonesia.
- Hanifah, Abu. 1972. *Tales of a Revolution*. Sydney: Angus and Robertson.
- Hardjowiratmo. 1940. "Kawoela lan Goesti" in *Supplement op Het Triwindoe-Gedenkboek Mangkoenagoro VII*. Surakarta: Comite voor het Triwindoe Gedenkboek.
- Hasselman, C.J. 1924. *Het Koninklijk Koloniaal Instituut te Amsterdam Wording, Werking, en Toekomst*. Amsterdam: Uitgave der Vereeniging Het Koninklijk Koloniaal Instituut.
- Hatta, Mohammad. 1969. *Sekitar Proklamasi 17 Agustus 1945* Jakarta: Tintamas, 1969.
- , 1971. *The Putera Reports Problems in Indonesian-Japanese Wartime Cooperation* translated with an Introduction by William H. Frederick (Modern Indonesia Project, Southeast Asia Program Cornell University).
- Hauswedell, Peter Christian. 1973. Sukarno: Radical or Conservative? Indonesian Politics 1964-5 in *Indonesia* no. 15 pp. 109-143.
- Henley, David. 1996. *Nationalism and Regionalism in a Colonial Context: Minahasa in the Dutch East Indies*. Leiden: KITLV Press.
- , 2007. "The Fate of Federalism: North Sulawesi from Persatuan Minahasa to Permesta" in *Moesson* (11): 89-105.
- , 2007. "Custom and Koperasi: The Co-operative ideal in Indonesia" in Jamie S. Davidson and David Henley (eds.), *The Revival of Tradition in Indonesian Politics, The Deployment of Adat from Colonialism to Indigenism*. London: Routledge.
- , 2013. "The Origins of Southeast Asian Nations: A Question of Timing" in John Breuilly (ed.) *The Oxford Handbook of the History of Nationalism* (Oxford: Oxford University Press) pp. 282-283.

- Hobsbawm, Eric. 1983. "Introduction: Inventing Tradition" in Eric Hobsbawm & Terence Ranger (eds.) *The Invention of Tradition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hurgronje, Snouck. "Nieuws over Bantam?" in *Verspreide Geschriften van C. Snouck Hurgronje deel IV Geschriften Betreffende den Islam in Nederlandsch-Indië* (eerste reeks). Bonn und Leipzig: Kurt Schroeder.
- Hurgronje, C. Snouck. 1931. *Mekka in the latter part of the 19th century: Daily life, Customs and Learning of the Moslem of the East Indian Archipelago*. Leiden: Brill.
- Hutchinson, John. 1994. *Modern Nationalism*. London: Fontana Press.
- , 2013. "Cultural Nationalism" in J. Breuilly (ed.) *The Oxford Handbook of the History of Nationalism*. Oxford: Oxford University Press.
- Ingleson, John. 2008. "Race, class, and the deserving poor: Charities and the 1930s Depression in Java" in *Journal of Southeast Asian Studies*, 46 (2): 205-226.
- Iqbal, Muhammad. 2021. *Menyulut Api di Padang Ilalang Pidato Politik Sukarno di Amuntai 27 Januari 1953*. Yogyakarta: Tanda Baca.
- Java-Instituut. 1921. "Congress voor Javaansche Cultuurontwikkeling te Solo 5-7 Juli 1918" in *Verslagen der Javaansche cultuurcongressen 1918-1921*. Weltevreden: Java-Instituut.
- , 1935. "Prijsvraag" in *Djawa XIV*: 161.
- Jawilugu. 1922. "Bab Kagunan tuwin Kasustran Jawi" in *Pusaka Jawi* (3): 33-34.
- Jay, Robert. 1963. *Religion and Politics in Rural Central Java. Cultural Report Series No. 12* (New Haven, Connecticut: Yale University Southeast Asia Studies).
- , 1969. *Javanese Villagers Social Relations in Rural Modjokuto* Cambridge, Massachusetts, and London.
- Japikse, N. 1938. *Persoonlijkheden in het koninkrijk der Nederlanden in woord en beeld Nederlanders en hun werk*. Amsterdam: van Holkema & Warendorf NV.
- Johns, A.H. 1966-1967. "From Buddhism to Islam: An Interpretation of the Javanese Literature of the Transition" in *Comparative Studies in Society and History*, (9) no. 1: 40-50.
- Jones, Tod. 2013. *Culture, Power, and Authoritarianism in the Indonesian State: Cultural Policy across the Twentieth Century to the Reform Era*. Leiden: Brill.
- Josowidagdo. 1939. "Seri Padoeka Kg. Gt. Pang. Ad. Ar. Mangkoe Nagoro VII dengan pendidikan kanak-kanak ra'iat" in *Het Triwindoe-*

- Gedenkboek Mangkoenagoro VII*. Surakarta: Comite voor het Triwindoe Gedenkboek.
- . 1952. "Kesusasteraan" in *Bahasa dan Budaja* No. 2 tahun I (December): 41.
- Karels, René B. 2010. *Mijn aardse leven vol moeite en strijd: Raden Mas Noto Soeroto, Javaan, dichter, politicus, 1888-1951*. Leiden: KITLV Uitgeverij.
- Karlinah, RA Notosoedirdjo geb. 1918. "Bijdrage" in *Programma en Teksboekje Prae-Adviesen Congres voor Javaansche Cultuur-Ontwikkeling*. Semarang: Stoomdrukkerij C.A. Misset.
- Kats, J. 1919. "Een Javaansche Tristan-figuur" in *Handelingen van het Eerste Congres voor de Taal-, Land-, en Volkenkunde van Java*. Weltevreden, Albrecht & Co.
- Koentjaraningrat. 1984. *Kebudayaan Jawa*. Jakarta: Balai Pustaka.
- . 2000. *Pengantar Ilmu Antropologi*. Jakarta: Rineka Cipta.
- Koperberg, Samuel. 1939. "Twintig jaren cultureele arbeid" in *Het Triwindoe-Gedenkboek Mangkoenagoro VII*. Surakarta: Comite van het Triwindoe Gedenkboek.
- Kurosawa, Aiko. 1988. Mobilization and control: a study of social change in rural Java, 1942-1945. *Dissertation*. Cornell University, 1988.
- Kusuma, A.B. 2009. *Lahirnya Undang Undang Dasar 1945 Memuat Salinan Dokumen Otentik Badan Oentoeik Menyelediki Oesaha-Oesaha Persiapan Kemerdekaan*. Jakarta: Badan Penerbit Fakultas Hukum Universitas Indonesia.
- Laffan, Michael. 2003. *Islamic Nationhood and Colonial Indonesia the umma below the winds*. London: RoutledgeCurzon.
- Larson, George D. 1987. *Prelude to Revolution Palaces and Politics in Surakarta, 1912-1942*. Dordrecht: KITLV and Foris Publication.
- Latif, S.M. 1954. "Nusantara" in *Bahasa dan Budaja* No. 5 th. II (Djuni): 55.
- Legge, J.D. 1972. *Sukarno: A Political Biography*. London: The Penguin Press.
- Lengkeek, Yannick. 2018. "Staged Glory: The Impact of Fascism on 'Cooperative' Nationalist Circles in Late Colonial Indonesia, 1935-1942" in *Fascism Journal of Comparative Fascist Studies* (7): 109-131.
- Lewis, Su Lin. 2013. "Between Orientalism and Nationalism: The Learned society and the Making of Southeast Asia" in *Modern Intellectual History* (10) 2: 354-360.
- Lian, The and Paul van der Veur. 1973. *the Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap an annotated Content Analysis*. Athens, Ohio: Ohio University Center for International Studies.

- Locher-Scholten, Elsbeth. 1981. *Ethiek in Fragmenten*. Utrecht: HES Publishers.
- Mangkunegara. 1927. *Serat Padhalangan Ringgit Purwa I*. Batavia: Bale Pustaka.
- . 1933. "Over de Wajang-Koelit (Poerwa) in het Algemeen en Over de Daarin Voorkomende Symbolische en Mystieke Elementen" in *Djawa XII*: 79-94.
- . 1940. *Aan de medewerkers aan het supplement op het Triwindoe-gedenkboek*. Surakarta: het Comite voor het Triwindoe Gedenkboek.
- Mangoenkoesoemo, Tjipto. 1918a. "het Indisch nationalism en zijn rechtvaardiging" in RMS Soeriokoesoemo, A. Muhlenfeld, Tjipto Mangoenkoesoemo, and JB Wens. *Javaansch of Indisch Nationalism?* Semarang: H.A. Benjamins.
- . 1918b. "Naschrift" in RMS Soeriokoesoemo, A. Muhlenfeld, Tjipto Mangoenkoesoemo, and JB Wens. *Javaansch of Indisch Nationalism?* Semarang: H.A. Benjamins.
- . 1918c. "Een Slotwoord" in RMS Soeriokoesoemo, A. Muhlenfeld, Tjipto Mangoenkoesoemo, and JB Wens. *Javaansch of Indisch Nationalism?* Semarang: H.A. Benjamins.
- . 1918d. "Iets over Javaansche cultuurontwikkeling" in *Congres voor Javaansche cultuur-ontwikkeling Programma en Tekstboekje Prae-Adviezen*. Semarang: C.A. Misset.
- Mangoenkoesoemo, Sarwoko. 1940. "Alal-bihalal ing Poera Mangkoenagaran" in *het Supplement op Het Triwindoe-Gedenkboek Mangkoenagoro VII*. Surakarta: Comite voor het Triwindoe Gedenkboek.
- Manguin, Pierre Yves. 2000. "Welcome to Bumi Sriwijaya or the building of a provincial identity in contemporary Indonesia" in Cayrac-Blanchard, F., S. Doyet & F. Durand (eds.) in *Indonésie un demi-siècle de construction nationale*. Paris: L'Harmattan.
- Mangunsarkoro, S. 1939. "Faham Kebangsaan dalam Pendidikan" in *Keboedajaan dan Masjarakat* vol. 9: 225-228.
- Mangunsarkoro, S. 1950. *Kebudajaan dan Pembangunan Masjarakat in Indonesia Nomer Kongres* .June-July.
- Marco, Mas. 1924a. "Babad Tanah Djawi" in *Hidoep* 1 June.
- . 1924b. "Babad Tanah Djawi" in *Hidoep* 2 September.
- Mark, Ethan. 2006. "Asia's Transwar Lineage: Nationalism, Marxism, and Greater Asia in Indonesian Inflection" in *the Journal of Asia Studies* (65), 3: 461-493.

- Mataram, Tjantrik. 1954. *Peranan Ramalan Djojobojo dalam Revolusi Kita*. Bandung: Masa Baru.
- McVey, Ruth. 1967. "Taman Siswa and the Indonesian National Awakening" in *Indonesia* no. 4: 128-149.
- Moens, J.L. 1954a. "Wisnuwardana, Radja Singasari, dan Kaum Keluarga Madjapahit (bagian pertama) translated by Wahlidar Wahid" in *Bahasa dan Budaya* No. 6 tahun II (Agustus): 25-29.
- . 1954b. Moens. "Wisnuwardana, Radja Singasari, dan Kaum Keluarga Madjapahit (penghabisan) translated by Wahlidar Wahid" in *Bahasa dan Budaya* No. 1 tahun III (Oktober): 6-11.
- Moertono, Soemarsaid. 1981. *State and Statecraft in Old Java: a study of the Later Mataram period, 16th to 19th century*. Cornell Modern Indonesia Project Publications 43. Ithaca: Cornell University Press.
- Moesa. 1922. "Grepèn uit de Wayang, in verband met den Islam" in *Djawa* (3): 56-62.
- Mudzakkar, Abdul Qahhar. 1960. *Konsepsi Negara Demokrasi Indonesia* (pamphlet without publisher).
- Mühlenfeld, A. 1918a. "Federatie of Unie" in RMS Soeriokoesoemo, A. Mühlenfeld, Tjipto Mangoenkoesoemo, and JB Wens. *Javaansch of Indisch Nationalism?* Semarang: H.A. Benjamins.
- . 1918b. "Wederwoord" in RMS Soeriokoesoemo, A. Mühlenfeld, Tjipto Mangoenkoesoemo, and JB Wens. *Javaansch of Indisch Nationalism?* Semarang: H.A. Benjamins.
- . 1918c. "Prae-advies" in *Programma en Teksboekje Prae-Advies en Congres voor Javaansche Cultuur-Ontwikkeling*. Semarang: Stoomdrukkerij C.A. Misset.
- Mulherin, B.J. 1969. *Ki Hadjar Dewantara: Indonesian Cultural Nationalist. MA Thesis*. Queensland University.
- Neratja, 23 February 1918.
- Ningtyas, Eka. 2023, "Paving the way to Struggle Ouvrir la voie à la lutte: le premier congrès du Kebatinan (1955) et la politique du discours religieux en Indonésie" in *Archipel* no. 105 pp. 61-90.
- O' Malley, William. 1978. "The Pakempalan Kawulo Ngajogjakarta: An Official Report on the Jogjakarta's People Party of the 1930s" in *Indonesia* (26): 111-158.
- Pabottingi, Mohtar. 1991. *Nationalism and Egalitarianism in Indonesia, 1908-1980. PhD Dissertation*. University of Hawaii.
- Padmasoesastra, 1898. *Layang Belletrie=Têmbung Bêcik/* Surakarta: Albert Rusche & Co.
- Pane, Armijn. 1953. "Produksi Film Tjerita di Indonesia riwayat perkembangan sebagai alat masarakat" in *Pendidikan dan Kebudayaan* No. 6 April.

- Pane, Sanoesi. 1928. "Airlangga" in *Timboel*, January (2).
- . 1929. "Damarwoelan" in *Timboel*, April (7).
- . 1930. "Impressies van India" in *Timboel*, April (3-4).
- . 1931. "Onderwijs in de Indonesische geschiedenis" in *Timboel*, January (1).
- . 1931. "Eenzame Garudavlucht" in *Timboel*, March (6).
- . 1931. "Java en de "Buitengewesten" in *Timboel*, November (19).
- . 1932. "Een Oud-Bataksche Geschiedenis" in *Timboel*, January 1932 (23-24).
- . 1933. "Boekbespreking in *Timboel*, February (6).
- . 1942. *Sedjarah Indonesia* vol. 1 Jakarta: Balai Poestaka.
- Pemberton, John. 1994. *On the subject of "Java"*. Ithaca: Cornell University Press.
- Penerangan Dalam Negeri. 1952. "Pedoman untuk Pertundjukan Rakjat" in *Mimbar Penerangan* Maret: 28-31.
- Pigeaud, Th.G.Th. 1966. "In memoriam Professor Poerbatjaraka" in *BKI* (122) no. 4: 406-407.
- G. Pijper. 1961. "Professor Dr. Pangeran Ario Hoesein Djajadinigrat. 8 december 1886-12 november 1960" in *BKI* 117: 407.
- Pluvier, J.M. 1953. *Overzicht van de ontwikkeling der nationalistische beweging in Indonesia in de Jaren 1930 tot 1942*. 's-Gravenhage: Van Hoeve.
- Poerbatjaraka. 1922. "De inscriptie van het Mahakshobya-beeld te Simpang (Soerabaia)" in *BKI* Vol. 78 (1): 426-462.
- . 1926. *Agastya in den Archipel*. Leiden: Brill.
- . 1935. "Samboetan" in *Poedjangga Baroe* no. 3, September: 82-84.
- . 1936. "Menjamboet Partai Indonesia Raja Kearah Keboedajaan Persatoean" in *Poedjangga Baroe* no 3, February: 225-226.
- . 1940. "Cultuur" in *Berita* no 2. Batavia-C: Balai Pengetahoean Masjarakat Indonesia: 1-12.
- . 1940. "Dewa Ruci" in *Djåwå* XX: 5-55.
- . 1941. "Methode Sari-Swara dan Bedanja dengan Kepatihanschrift" in *Poedjangga Baroe* no. 11: 288-294.
- . 1941. "Bahasa jang hidoep" in *Poesara* no. 11: 265-269.
- . 1941. "Ngepyakaken Comité Ronggowarsita" in *Niti Basa* December: XXVIII-XXX.

- , "Kaoem terpeladjar dan ahli seni wadjib menimboelkan gairah bangsa kepada kemerdekaan jang akan datang" in *Keboedajaan Timoer* vol.2 (1943): 13-14.
- , 1945. "Sedjarah Keboedajaan Indonesia I" in *Soeara Asia*, 17 January p. 4.
- , 1945 "Sedjarah Keboedajaan Indonesia II" in *Soeara Asia*, 18 January: 4.
- , 1952. *Kepustakaan Djåwå*. Jakarta: Djambatan.
- , 1953. "Gambaran djaman" in *Bahasa dan Budaja* No. 4 tahun I (February): 44-45.
- , 1955. "Tentang Pemisahan Suku Kata Didalam Bahasa Indonesia" in *Bahasa dan Budaja* no. 1 thn IV (October): 26-29.
- , 1956. "Bahasa dan Tulis Indonesia" in *Laporan Lengkap Seminar Ilmu dan Kebudajaan Diselenggarakan oleh Universitas Gadjah Mada Sidang ke V, Djumat 29 Djuni 1956* Yogyakarta: Universitas Gadjah Mada: 4-10.
- , 1958. *Pidato Pembukaan Fakultas Sastra Universitas Udayana Denpasar Bali 1958*. Document.
- Poerbakawatja, Soeganda. 1970. *Pendidikan Dalam Indonesia Merdeka*, Jakarta: Gunung Agung.
- Poeze, Harry A (eds.). 1986. *In het land van overheerser, Indonesiers in Nederland 1600-1950*. Dordrecht: KITLV and Foris Publication.
- , 1989. "Indonesians at Leiden University" in Willem Otterspeer (ed.) *Leiden Oriental Connections 1850-1940*. Leiden: E. J. Brill/Universitaire Leiden
- , 2007. *Verguisd en vergeten; Tan Malaka, de linkse beweging en de Indonesische Revolutie, 1945-1949*. Leiden: Brill.
- Pont, Henri Maclaine. 1924a. "Madjapahit, Posing tot Reconstructie van het Stadsplan, nagezocht op het terrein aan de hand van den Middeleeuwschen dichter: Prapanca" in *Oudheidkundige Verslag*: 195.
- , 1924b. "De Historische Rol van Majapahit" in *Djåwå* (6): 316-317.
- , 1925. "Madjapahit, Posing tot Reconstructie van het Stadsplan, nagezocht op het terrein aan de hand van den Middeleeuwschen dichter: Prapanca" in *Oudheidkundig Verslag* 1924, 1-2:36-75.
- , 1926. "Eenige Oudheidkundige gegevens omtrent den Middeleeuwschen bevoeiïngstoestand van de zoogenamde woeste gronden van de lieden van Trik voor zoover zij wellicht van belang zullen kunnen zijn voor eene herziening van den tegenwoordigen toestand" in *Oudheidkundige Verslag*: 113.

- Pranata, SSP. 1959. *Ki Hadjar Dewantara*. Djakarta: Dinas Penerbitan Balai Pustaka.
- Prijana. 1940. "Het Javaansche cultureele leven in Batavia" in *het Supplement op Het Triwindoe-Gedenkboek Mangkoenagoro VII*. Surakarta: Comite voor het Triwindoe Gedenkboek.
- , 1941. "Penjelenggaraan Bahasa Indonesia" in *Poesara* no. 11: 274.
- , 1941. "Wawasan Basa" in *Niti Basa* (December): 25-27.
- , 1945. *Sedikit Tentang Sedjarah Asia Timoer Raja dan Sedjarah Tanah Djâwâ*. Jakarta: Guneseikanbu Kokumin Tosyokyoku Balai Poestaka.
- , 1952. "Bagawan Tega-ing-Rat" in Prijana. *Dongeng Sato Kewan*. Djakarta: Balai Pustaka.
- , 1953a. "Djâwâban" in *Bahasa dan Budaja* No. 5 th. I (Djuni): 37.
- , 1953b. "Tentang Edjaan Bahasa Indonesia" in *Bahasa dan Budaja* No. 1 tahun II (October): 18-19.
- , 1953c. "Beberapa Tjataan Berhubung dengan Edjaan Bahasa Indonesia" in *Bahasa dan Budaja* No. 1 tahun II (October): 63.
- , 1954. "Dalam Pemandangan Umum Kongres Nasional Untuk Perdamaian Dunia pada tanggal 25 Januari 1954" in *Pewartar PPK* March: 77-80.
- , 1954. "Tjataan" in *Bahasa dan Budaja* No. 5 th. II (June): 56-58.
- , 1955. "Tjataan" in *Bahasa dan Budaja* no. 1 thn IV (October): 31-36.
- , 1956a. "Empat Dukatjarita Pertjintaan" in *Bahasa dan Budaja* no. 3 tahun IV (February): 3-31.
- , 1956b. *Laporan Lengkap Seminar Ilmu dan Kebudayaan Diselenggarakan oleh Universitas Gadjah Mada Sidang ke V, Djumat 29 Djuni 1956*. Yogyakarta: Universitas Gadjah Mada: 78-79.
- , 1957. "Pidato Pembukaan" in *Laporan Seminar Sedjarah 1957*.
- , 1959a. "pengantar" in Pranata Sp. *Ki Hadjar Dewantara Perintis Perjuangan Kemerdekaan Indonesia*. Jakarta: Balai Pustaka.
- , 1959b. "Dr Ki Hadjar Dewantara Pusat Bernaung Anak-Anak dari Seluruh Daerah, Agama, dan Ideologi" The speech of Minister PPK in the funeral of Ki Hadjar Dewantara pada tgl 29-4-'59 in *Pewartar PPK* No. 5: II-IV.
- , 1960a. "Sambutan untuk Musjawarah" in *Buku Himpunan hasil Musjawarah I sekitar arti kepribadian nasional*. Salatiga: Musjawarah Kepribadian Nasional.
- , 1960b. "Penjelenggaraan Studium Generale" in *Pewartar PPK* no. 2-3-4: 35.

- . 1961. "Hari Pendidikan Nasional Kata Sambutan J.M. Menteri PP dan K Prof Dr Prijana pada Hari Pendidikan Nasional tgl. 2 Mei 1961" in *Pewarta PPK* No. 8-12: 78-82.
- . 1963a. "Sambutan" in Soepardo, SH. (eds.) *Manusia dan Masyarakat Baru Indonesia (Civics)*. Jakarta: Balai Pustaka.
- . 1963b. *Glimpses of Indonesian Education and Culture*. Jakarta: Balai Pustaka.
- . 1978. "M.M.M. Five Animal Tales translated by Ben Anderson" in *Indonesia* No. 25 (Apr., 1978).
- . 1986. "Panca Wardhana" in Suradi Hp. (eds.) *Sejarah Pemikiran Pendidikan dan Kebudayaan*. Jakarta: Direktorat Jenderal Kebudayaan.
- Prijoetomo. 1934. *Nawa Ruci inleading Middel-Javaansche prozatekst, vertaling. Vergeleken met de Bhimasoetji in Oud-javaansch metrum*. Groningen.
- Pringgodigdo, A.G. 1970. *Sekitar Pantjasila*. Surabaya: Balai Penelitian IKIP Surabaya.
- Purbopranoto, Kuntjoro. 1950. "Kebudajaan dan Pembangunan Negara" in *Indonesia* Nomer Kongres (June-July).
- Ras, J.J. 1992. "Java and the Nusantara" in *Semaian* (5): 155-163.
- Reeve, David. 1985. *Golkar of Indonesia: An Alternative to the Party System*. Singapore: Oxford University Press.
- . 2022. *To Remain Myself: A History of Ong Hok Ham*. Singapore: NUS Press.
- Reid, Anthony. 1980. "The Nationalist Quest for an Indonesian Past" in Anthony Reid & David Marr, *Perceptions of the Past in Southeast Asia*. Singapore: Heinemann.
- Ricklefs, M.C. 1993. *A History of Modern Indonesia*. Stanford: Stanford University Press.
- . 1993. *War, culture, and economy in Java, 1677-1726: Asian and European imperialism in the early Kartasura period*. Sydney: Asian Studies Association of Australia in association with Allen & Unwin.
- . 2006. *Mystic Synthesis in Java, A History of Islamization from the Fourteenth to the early Nineteenth Centuries*. Norwalk: EastBridge.
- . 2012. *Islamisation and Its Opponents in Java: A Political, Social, Cultural, and Religious History, c. 1930 to Present*. Singapore: NUS Press, 2012.
- . 2015. "The Origin of Prince Mangkunagara I's appellation as the Catcher of Souls" in *BKI* 171: 543-544.
- Robson, Stuart. 1990. *The Wedhatama, an English Translation*. Leiden: KITLV Press.

- Ropi, Ismatu. 2017. *Religion and Regulation in Indonesia*. Singapore: Palgrave Macmillan.
- Rottier, J. 1918. "prae-advies" in *Programma en Teksboekje Prae-Adviesesn Congres voor Javaansche Cultuur-Ontwikkeling*. Semarang: Stoomdrukkerij C.A. Misset, 1918.
- S. Tj. S. 1936. *Soeara Oemoem*, 26 February.
- Sajoga. 1952. *Riwajat Perdjuangan Taman Siswa 1922-1952 in Taman Siswa 30 Tahun*. Jogjakarta: Percetakan Taman Siswa.
- Salam, Solichin. 1978. *Adam Malik Profil Seorang Pejuang*. Jakarta: Penerbit Gunung Jati.
- Saleh, Boejoeng. 1954. *Beberapa Pandangan tentang Kebudajaan Indonesia*. Jakarta: Badan Musjawarat Kebudajaan Nasional.
- Sam. 1924. "Jong-Java als deel van de Inl. Volsbeweging" in *Djâwâ* (Mangkoe Nagoro nummer): 70-71.
- Sastroamidjojo, Ali. 1933. "Wawasan prakara massa-aksi" in *Keboetoehan Rakjat*, 15 January: 13.
- Sato, Shigeru. 2009. "Kyukan Seido Chosakai" in *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War*. Leiden: Brill.
- Scherer, Savitri. 1975. *Harmony and Dissonance: Early Nationalist Thought in Java*. MA thesis. Cornell University.
- Schulte Nordholt, Henk. 2015. "From Contest State to Patronage Democracy the Longue Durée of Clientelism in Indonesia" in David Henley and Henk Schulte Nordholt (eds.) *Environment, Trade and Society in Southeast Asia A Longue Durée Perspective*. Leiden: Brill.
- Schulte Nordholt, N.G. 1980. 'The Indonesian Elections: A National Ritual' in R. Schefold, J.W. Schoorl, and J. Tennekes (eds.) *Man, Meaning, and History: Essays in Honour of N.G. Schulte Nordholt*. The Hague: Martinus Nijhoff.
- Scott, James C. 1972. "Patron-Client Politics and Political Change in Southeast Asia" in *The American Political Science Review*, 66 pp. 91-113.
- Sears, Laurie J. 1996. *Shadows of Empire: Colonial Discourses and Javanese Tales* Durham: Duke University Press.
- Sekretariat Negara Republik Indonesia. 1992. *Himpunan Risalah Sidang-Sidang Badan Penyelidik Usaha-Usaha Persiapan Kemerdekaan Indonesia dan Panitia Persiapan Kemerdekaan Indonesia yang berhubungan dengan penyusunan Undang-Undang Dasar 1945*. Jakarta: Sekretariat Negara Republik Indonesia.
- Shiraishi, Takashi. 1981. "The Disputes between Tjipto Mangoenkoesoemo and Soetatmo Soeriokoesoemo; Satria vs Pandita" in *Indonesia* No. 32 (Oct., 1981): 93-108.

- , 1990. *An Age in Motion: Popular Radicalism in Java, 1912-1926*. Ithaca: Cornell University Press.
- Siem, Tjan Tjoe. 1952. "Sedikit Tentang Arti Wajang dan Gunanja untuk Pembangunan Negara Kita" in *Bahasa dan Budaja* No. 1 th. I (October): 19-24.
- Simanjuntak, Marsillam. 2003. *Pandangan Negara Integralistik: Sumber, Unsur, dan Riwayatnya dalam Persiapan UUD 1945*. Jakarta: Graffiti.
- Singgih. 1927. "Noto Soeroto en de objectiviteit" in *Timboel*, October (18): 278-280.
- Singgih, Roswitha Pamoentjak. 1986. *Partini: tulisan kehidupan seorang putri Mangkunegaran/Recollections of a Mangkunegaran princess*. Jakarta: Penerbit Djambatan.
- Siregar, Bakri. 1955. "Prijana tentang KMB dan Sticusa" in *Harian Rakjat*, 5 August.
- Slamet. 1931a. "Oeroesan Gemeenteraad bagi Boemipoetra" in *SRI*, 14 January: 12.
- , 1931b. "Hak Memilih in Soeloeh Ra'jat Indonesia", *SRI*, 10 June: 12-13.
- Slametmuljana. 1951. "Memperkenalkan Negarakretagama" in *Basis Agustus* No Percobaan p. 13.
- Slametmuljana. 1952. "Adakah Prapantja sungguh pudjangga keraton" in *Bahasa dan Budaja* no. 2 th. I (December): 23.
- , 1953a. *Prapantja Nagarakretagama*. Jakarta: Siliwangi.
- , 1953b. "Kemana arah perkemangan puisi Indonesia?" in *Bahasa dan Budaja* no. 2 th. II (December): 3-17.
- , 1954. *Poëzie in Indonesia: een literaire en taalkundige studie*. Leuven: Leuven Universitaire Uitgave; Instituut voor Oriëntalisme.
- , 1956. "Perkembangan Bahasa Indonesia di Daerah yang Berbahasa Djåwå" in *Laporan Lengkap Seminar Ilmu dan Kebudayaan Diselenggarakan oleh Universitas Gadjah Mada Sidang ke V, Djumat 29 Djuni 1956* (Yogyakarta: Universitas Gadjah Mada: 11-21.
- Smith, Anthony D. 1991. *National Identity*. London: Penguin Books.
- Sulastomo. 2008. *Hari-hari yang Panjang: Transisi Orde Lama ke Orde Baru*. Jakarta: Penerbit Buku Kompas.
- Soemarsono. 1921. "Boekbespreking" in *Wederopbouw* (4) 1921: 45-47.
- Soebardi. 1975. *The Book of Cabolek. A Critical Edition with Introduction, Translation and Notes. A Contribution to the Study of Javanese Mystical Tradition, Bibliotheca Indonesiana no. 10*. The Hague: Martinus Nijhoff.

- Soedjatmoko. 1957. "Merintis Hari Depan" in *Laporan Seminar Sedjarah 1957*.
- Soeparto, Soeryo. 1916. *Serat Cariyos Kekesahan saking tanah Jawi dhateng nagari Walandi: saking Samarang dumugi ing Marsilye*. Weltevreden: Commissie voor de Volkslectuur.
- Soepomo. 1939a. "De social-cultureel taak der Indonesische intellectueelen" in *Het Triwindoe-Gedenkboek Mangkoenagoro VII*. Surakarta: Comite van het Triwindoe Gedenkboek.
- , 1939b. "Kedoeoekan Kaoem Terpeladjar dalam Masjarakat Indonesia" in *Berita* no 1. Batavia-C: Balai Pengetahoean Masjarakat Indonesia.
- , 1941. *De Verhouding van Individu en Gemeenschap in het Adatrecht*. Groningen, Batavia: J.B. Wolters.
- Soerabaiasch Handelsblad* 15 April 1930.
- Soeriokoesoemo, Soetatmo. 1918a. "Javaansch Nationalisme" in RMS Soeriokoesoemo, A. Mühlenfeld, Tjipto Mangoenkoesoemo, and JB Wens, *Javaansch of Indisch Nationalism?* Semarang: H.A. Benjamins.
- , 1918b. "prae-advies" in Programma en Teksboekje Prae-Adviesen Congres voor Javaansche Cultuur-ontwikkeling (Semarang: Stoomdrukkerij C.A. Misset, 1918).
- , 1918c. "Democratie" in *Wederopbouw* (1).
- , 1919. "Een Beschouwing over de vormen der overheersching" in *Wederopbouw* (2): 286.
- , 1920. *Sabdo Panditto Ratoe: Het Recht is van den Wijze*. Weltevreden: Indonesian drukkerij.
- , 1923. "Het Heilige Schrift in Beeld De Wajang" in *Wederopbouw* (5): 30-33.
- Soerjosoeparto (de latere vorst Mangkoenegoro VII), *De grote reis van prins Soeparto: Java-Nederland, 14 juni-17 juli 1913*. Met tekeningen van Hoesein W. Djajadiningrat; Oorspronkelijke vertaling M. Hoesodo; Ingeleid en hertaald door Madelon Djajadiningrat en Clara Brinkgreve. Rotterdam: Ad. Donker, 2014.
- Soetedjo, M. 1936. "De aristo-democratie als regeerings-beginsel voor het Mangkoenegaransche Rijk" in *Soerya*, June no. 3 (II): 34-35.
- Soetomo. 1932. "Sedikit Tentang Perpoestakaan Indonesia lampiran Pertama dari pada Chotbah Dr. R. Soetomo" in *Congres Indonesia Raja ke-I*. Soerabaia: Soeara Oemoem.
- , 1937. *Poespita Mantjanegara*. Surabaya: np.
- Sonius, H.W.J. 1976. *Over Mr. C. van Vollenhoven en adatrecht van Indonesië* Nijmegen: Instituut voor Volksrecht in de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Katholieke Universiteit.

- Sosrosudigdo, Sarwedi. 1965. *Fungsi & Arti Kebatinan untuk Pribadi dan Revolusi*. Jakarta: Balai Pustaka.
- Stokvis, J.E. "Zadok Stokvis ('s-Gravenhage, 19 Maart 1878 – Dieren, 18 Juli 1947)" in *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde, 1948-1949* 168–176.
- Stokvis, Z. 1918. "Prae-advies over punt I a en b en punt II" in *Programma en Teksboekje Prae-Adviesen Congres voor Javaansche Cultuur-Ontwikkeling*. Semarang: Stoomdrukkerij C.A. Misset.
- Stuutje, Klaas. 2019. *Campaigning in Europe for a Free Indonesia: Indonesian Nationalists and the Worldwide Anticolonial Movement, 1917-1931*. Copenhagen: NIAS Press.
- Stutterheim, W.F. 1927. *Pictorial History of Civilization in Java translated by A.C. Winter-Keen*. Weltevreden: The Java Institute and G. Kolff & Co.
- Stutterheim, W.F. 1930. *Gids voor de Oudheden van Soekoeih en Tjeta*. Soerakarta: De Bliksem.
- . 1935. "Een Oud-Javaansche Bhima-Cultus" in *Djawa XV*: 37-51.
- Sukarni, Emalia Iragiliati. 2013. *Sukarni & Actie Rengasdengklok*. Yogyakarta: Penerbit Ombak.
- Sukarno. "Koetkoebi manuscript" in Agus Setiyanto. 2006. *Bung Karno Maestro Monte Carlo: Kumpulan Naskah drama Bung Karno selama masa pengasingan*. Jogjakarta: Ombak.
- . 2005. "Pancasila adalah Jiwa UGM" in Mubyarto, *UGM dan Ilmu Pengetahuan*. Yogyakarta: Aditya Media & PUSTEP UGM.
- . 1963. *Di Bawah Bendera Revolusi Jilid I*. Jakarta: Panitya Penerbit.
- . 1964. *Di Bawah Bendera Revolusi Jilid II*. Jakarta: Panitya Penerbit.
- Sukmono. 2002. *Menapak Jejak Arkeologi Indonesia*. Jakarta: mu:3 Books.
- Sullivan, John. 1986. "Kampung and State: The Role of Government in the Development of Urban Community in Yogyakarta" in *Indonesia* (41): 63-88.
- Supomo. 1965. "Tugas penulis babad dan pelaksanaannya" in *Laporan Kongres Ilmu Pengetahuan Nasional kedua 1962*. Jakarta, Madjelis Ilmu Pengetahuan Indonesia. Vol. 6: 9-36.
- Suryaningrat, Soewardi. 1918. "Het Javaanschecheche Nationalisme in de Indische Beweging" in Sosro Kartono, Noto Soeroto, and Surya Ningrat (eds.) *Soembangsih Gedenkboek Boedi Oetomo*. Amsterdam: Tijdschrift Nederlandsche Indie Oud & Nieuw.
- Suwandhi. 1943. "Keboedajaan Djiwa Bangsa" in *Asia Raja* 22 May: 3.

- Suwignyo, Agus. 2019. "Gotong Royong as social citizenship in Indonesia, 1940s to 1990s" in *Journal of Southeast Asian Studies* 50(3): 387-408.
- T & Daha. 1918. "Toonerkunst van Java" in *De Taak* (46): 55.
- Tamir, Yael. *Why Nationalism*. New Jersey: Princeton University Press.
- Tamzil. 1938. "De Cultuur in de Nationale Beweging" in *Indonesia Jubileum-Nummer 30 Jaar Perhimpunan Indonesia 1908-1938*. Leiden: Perhimpunan Indonesia.
- Tjabang Bagian Bahasa Djawatan Kebudayaan Kementerian Pendidikan, Pengajaran dan Kebudayaan. 1954. *Kitab Dewarutji Berisikan tjeritera: Bima Berguru Kepada Pendeta Durna Tjerita mengandung keagamaan dan kefilmsafatan*. Jogjakarta: RI Jogja.
- Teeuw, A. 1967. *Modern Indonesian Literature*. The Hague: Martinus Nijhoff.
- Tim Nasional Penulisan Sejarah Indonesia. 2019. *Sejarah Nasional Indonesia V*. Jakarta: Balai Pustaka.
- Tim Tempo. 2015. *Muhammad Yamin: Penggagas Indonesia yang dihujat dan dipuja*. Jakarta: KPG.
- Tinker, Hugh. 1986. "The Place of Gordon Luce in Research and Education in Burma during the Last Decades of British Rule: Professor G.H. Luce Memorial Lecture 8th May 1986" in *The Journal of Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland*, No. 2.
- Tiro, Hasan Muhammad. 1948. *Perang Atjeh*. Jogjakarta: Tiro.
- Tiro, Hassan Muhammad. 1958. *Demokrasi Untuk Indonesia* (pamphlet without publisher).
- Tjokrosujoso, Abikusno. 1918. "SI Djahat menghina Nabi kita (s.a.w)" in *Medan Moeslimin* February.
- de Tollenaere, Herman A.O. 1996. *The Politics of Divine Wisdom Theosophy and labour, national, n and women's movements in Indonesia and South Asia 1875-1947*. (Doctoral dissertation, de Katholieke Universiteit Nijmegen).
- Tsuchiya, Kenji. 1975. "the Taman Siswa Movement: Its Early Eight Years and Javanese Background" in *Journal of Southeast Asian Studies* (6) no. 2: 164-177.
- . 1990. "Javanology and the Age of Ranggawarsita: An Introduction to Nineteenth-Century Javanese Culture" in *Reading Southeast Asia* (Ithaca, N.Y.: Southeast Asia Program, Cornell University) pp. 75-108.
- Van der Plas, Ch. O. 1943. "The Battle against Illiteracy" in R.Loekman Djajadiningrat, *From Illiteracy to University educational development in the Netherlands Indies*. Bulletin 3 of the Netherlands and

- Netherlands Indies Council of the Institute of Pacific Relations: 65-68.
- Van der Veur, Paul W (eds.). 1987. *Toward a Glorious Indonesia Reminiscences and Observations of Dr. Soetomo*. Athens, Ohio: Ohio University Press.
- Van Hinloopen Labberton, D. 1918. "Bijdrage tot het vraagstuk der Javaansche Cultuurontwikkeling" in *Programma en Teksboekje Prae-Adviesen Congres voor Javaansche Cultuur-Ontwikkeling*. Semarang: Stoomdrukkerij C.A. Misset.
- Van Miert, Hans. 1994. *Rebuilding Majapahit: Boedi Oetomo and Javanese nationalism in the 1920s*. paper presented at the Comparative Approaches to National Identity in Asia. Copenhagen: 25-28 May 1994.
- 1995. *Een koel hoofd en een warm hart, Nationalisme, Javanisme en Jeugdbeweging in Nederlands-Indië, 1918-1930*. Amsterdam: De Bataafsche Leeuw.
- Van Ossenburgen, F.D.E. "Levensbericht van B. ter Haar Bzn (9 Februari 1892 – 20 April 1941)" in *Jaarboek der Nederlandsche Akademie van Wetenschappen 1940-1941*: 214-224.
- Versneel, Hans & Freek Colombijn. 2015. "Ruckert and Hoesni Thamrin: Bureaucrat and Politician" in Colombijn, Freek & Joost Cote (eds.). *Colonial Kampong Improvement in Cars, Conduits, and Kampongs The Modernization of the Indonesian City, 1920-1960*. Leiden: Brill.
- Walton, Matthew J. 2008. "Ethnicity, Conflict, and History in Burma: The Myth of Panglong" in *Asian Survey*, Vol. 48, No. 6, pp. 889-910.
- Wangsaatmadja and Wiranatakusuma (eds.). 1957. *Hasan Mustapa Adji Wiwitan vol. I-XV*. Bandung: Poesaka.
- Wardhana, S. 1958. *Mimbar Penerangan* December: 363-364.
- Wediodipoero/Wediodiningrat, Radjiman. 1918. "prae-advies" in *Programma en Teksboekje Prae-Adviesen Congres voor Javaansche Cultuur-Ontwikkeling*. Semarang: Stoomdrukkerij C.A. Misset.
- 1940. "fragmenten uit het boek Dewa-Roetji" in *Djåwå XX*: 123-130.
- 1952. "Tentang Kenalilah dirimu jang berhubungan dengan tjara hidup seorang bangsa Djåwå dan nilainja pada masa sekarang" in S. Bradjanagara (ed.) *Himpunan Karangan Dr. Radjiman Wedyadiningrat*. Peringatan 17 Agustus 1952 Yogyakarta: Kanisius.
- Wisnu, Agustinus. 2018. "Melihat Java-Instituut". In Herry Mardianto (ed.) *Sonobudoyo: Sejarah dan Identitas Keistimewaan* (Yogyakarta: Museum Sonobudoyo dan Dinas Kebudayaan Daerah Istimewa Yogyakarta).

- Wiranatakusuma. 1925. *Mijn reis naar Mekka: naar het dagboek van den regent van Bandoeng Raden Adipati Aria Wiranatakoesoema*. Bandung: Vorkink.
- Wirjosandjojo, Satiman. 1930. "Bij de Oprichting van Jong Java" in *Gedenkboek Jong-Java 7 Maart 1915-1930*. Jakarta: Pedoman Besar Jong Java.
- . 1940. "Iets over de Pesantren Loehoer" in *Supplement op Het Triwindoe-Gedenkboek Mangkoenagoro VII*. Surakarta: Comite voor het Triwindoe Gedenkboek.
- Wirjosuparto, Sutjipto. 1962. "Prapantja sebagai penulis sedjarah" in *Penelitian Sedjarah I*: 15-20.
- Wisselius, J.A.B. 1873. "Djajabaja, zijn leven en profieten" in *BKI* (7): 172-247.
- Wood, Michael. 2005. *Official History in Modern Indonesia New Order Perceptions and Counterinterviews*. Leiden: Brill.
- Woodward, Mark. 2020. "Islam, Ethnicity, Nationalism, and the Burmese Rohingya Crisis" in *Episteme* Vol. 15 No. 2 pp. 287-314.
- Yamin, Muhammad. 1943. "Semangat Pelaoet dan Pelajaran Indonesia Dalam Zaman Madjapahit" in *Asia Raja* 5-8 June 1943.
- . 1958. "Penjelidikan – Sedjarah tentang Negara Seriwidjaja dan Radjakula Sjailendra dalam Kerangka Kesatuan Ketatanegaraan Indonesia" in *Laporan Kongres Ilmu Pengetahuan Nasional Pertama diselenggarakan oleh Madjelis Ilmu Pengetahuan Indonesia dari tanggal 3 sampai 9 Agustus 1958 di Malang djilid Kelima Seksi D (Laporan Seksi Sastra dan Budaja)* pp. 134-158.
- . 1960. *Naskah Persiapan Undang-Undang Dasar 1945 Jilid I* Jakarta: Prapantja.
- Yawnghwe, Chao-Tzang. 2001. "Burma and National Reconciliation: Ethnic Conflict and State-Society Dysfunction" in *Legal Issues on Burma* (10) pp. 1-21.
- Zoetmulder, P.J. 1995. *Pantheism and Monism in Javanese Suluk Literature: Islamic and Indian Mysticism in Indonesian setting* transl. M.C. Ricklefs. Leiden: KITLV Press.
- Zöllner, Hans-Bernd (ed.), 2006. *Material on Thein Pe, Biography of Saya Lun and Member of Parliament Working Paper No. 10:2 Myanmar Literature Project*. Passau: Universität Passau.

Websites

<https://www.kemdikbud.go.id/main/blog/2018/10/kongres-kebudayaan-indonesia-siap-digelar-desember-2018>.

https://kominfo.go.id/content/detail/15591/kongres-kebudayaan-indonesia-berkepribadian-dalam-kebudayaan/0/artikel_gpr (accessed 20 October 2021).

Keputusan Kongres Bahasa Indonesia Medan, 28 Oktober-2 November 1954. Downloaded at https://kbi.kemdikbud.go.id/galeri/media_detail_1538471303.pdf (accessed 30 May 2022).

Peraturan Pemerintah No. 27 tahun 1949 Peraturan tentang lapang-kerdja, susunan, pimpinan dan tugas-kewajiban masing-masing bagian/Djawatan Kementerian Penerangan Republik Indonesia, downloaded from <https://peraturan.bpk.go.id/Home/Download/54401/PP%20No%2027%20Tahun%201949.pdf> (accessed 27 June 2021).